

Jihlava

SWOT anlýza statutárního města Jihlavy

2012

1. VZDĚLÁVÁNÍ, PODNIKÁNÍ A ZAMĚSTNANOST

SILNÉ STRÁNKY

Vzdělávání

- Navazující systém vzdělávacích institucí ve městě včetně vysokého školství (Vysoká škola polytechnická Jihlava)
- Rozmanitá nabídka technických oborů na středních školách
- Snižující se podíl osob se základním či neukončeným základním vzděláním
- Rostoucí podíl obyvatel s vysokoškolským vzděláním v populaci města

Podnikání

- Silná a tradiční pozice průmyslu v hospodářské struktuře města
- Postupná stabilizace trhu práce po narušení vývoje hospodářskou krizí
- Volné plochy brownfields bez ekologické zátěže
- Zapojení jihlavských firem do klastrů (Klaster OMNIPACK, Klaster obecného strojírenství)
- Instituce a organizace podporující podnikání a inovace (CzechInvest, Okresní hospodářská komora Jihlava, Krajská hospodářská komora Kraje Vysočina, Regionální rozvojová agentura Vysočina)

Zaměstnanost

- Působení největších zaměstnavatelů v Kraji Vysočina
- Spolupráce významných zaměstnavatelů ve městě a vzdělávacích institucí
- Intenzivní dojíždka do zaměstnání a za vzděláváním

SLABÉ STRÁNKY

Vzdělávání

- Přechodný nedostatek kapacit v mateřských školách
- Neexistence efektivního systému kariérního poradenství
- Nižší zájem a motivace studentů ke vzdělávání v řemeslných oborech
- Chybějící navazující studijní programy na VŠPJ (magisterské a doktorské studium)

Podnikání

- Silná závislost hospodářské základny města na automobilovém průmyslu, málo diverzifikovaná struktura
- Nedostatečná doprovodná infrastruktura průmyslových zón (doprava – cyklostezka, MHD, apod.)
- Absence uceleného systému péče o investory
- Pokles atraktivity centra města pro podnikání

Zaměstnanost

- Nesoulad nabídky a poptávky na lokálním trhu práce
- Nízký podíl ekonomicky aktivních obyvatel zaměstnaných v terciéru
- Nízká atraktivita města pro návrat absolventů vysokých škol v jiných městech
- Chybějící strategie města v oblasti podpory vědy, výzkumu a inovací

PŘÍLEŽITOSTI	OHROŽENÍ
Vzdělávání <ul style="list-style-type: none"> ▪ Další rozvoj středního a vysokého školství, celoživotního vzdělávání ▪ Rozvoj klíčových kompetencí a funkční gramotnosti v rámci vzdělávání ▪ Růst poptávky po vzdělávacích zařízeních poskytujících výuku v cizím jazyce ▪ Přizpůsobení kapacit sítě vzdělávacích institucí potřebám optimálního zajištění služeb v oblasti vzdělávání ▪ Zvýšení efektivity ve využívání lidských zdrojů a majetku v oblasti školství 	Vzdělávání <ul style="list-style-type: none"> ▪ Snižující se počet žáků a studentů v důsledku demografického vývoje obyvatelstva ▪ Klesající zájem studentů o technické, řemeslné a přírodovědné obory ▪ Snižování kvality vzdělávání ▪ Přetrvávající absence vědeckovýzkumné základny
Podnikání <ul style="list-style-type: none"> ▪ Podpora a zvyšování podílu výroby s vyšší přidanou hodnotou ▪ Rozvoj programů péče o investory ▪ Rozšíření nabídky rozvojových ploch pro podnikání ▪ Postupná koncentrace aktivit vědy a výzkumu vzhledem k pozici města v rámci kraje a ČR (vědecko-technický park, podnikatelský inkubátor ad.) ▪ Posilování spolupráce výzkumných a vědeckotechnologických oddělení firem s vysokými školami, zavádění inovací 	Podnikání <ul style="list-style-type: none"> ▪ Nepředvídatelné výkyvy národního a světového hospodářství ▪ Přesun výroby zahraničních firem do jiných měst a zemí ▪ Přílišná závislost rozvoje vědy a výzkumu, nových technologií a inovací na externí finanční podpoře ▪ Nedostačující územní připravenost pro příchod investorů (infrastruktura, občanská vybavenost, služby) ▪ Dynamicky se měnící legislativní prostředí
Zaměstnanost <ul style="list-style-type: none"> ▪ Další rozvoj a zastřešení spolupráce mezi ekonomickými subjekty, vzdělávacími a ostatními institucemi ve městě a v regionu ▪ Upevňování vazeb mezi studenty a potenciálními zaměstnavateli již během doby studia ▪ Zvyšování atraktivity města jako místa pro život v očích vysoce kvalifikované pracovní síly 	Zaměstnanost <ul style="list-style-type: none"> ▪ Prodlužování průměrné doby nezaměstnanosti ▪ Odliv vysoce kvalifikovaných pracovníků do jiných měst, odchod absolventů VŠ ▪ Ztráta kontaktu zaměstnanců s pracovištěm během rodičovské dovolené ▪ Narušení image města jako zdravého místa pro život a práci vlivem extenzivního rozvoje průmyslu

2. SOCIÁLNÍ OBLAST, ZDRAVOTNICTVÍ A BEZPEČNOST

SILNÉ STRÁNKY

SLABÉ STRÁNKY

Sociální oblast

- Rozvinutá síť sociálních a souvisejících služeb na území města
- Dostatečná nabídka míst v domech s pečovatelskou službou a v domovech pro seniory
- Široká škála vzdělávacích institucí v sociální oblasti
- Bezbariérové vozy veřejné hromadné dopravy
- Komunitní plánování sociálních služeb a zapojování veřejnosti do správy věcí veřejných – zavádění principů Agendy 21, členství v Národní síti zdravých měst

Zdravotnictví

- Široké spektrum poskytovaných zdravotnických služeb
- Sídlo Zdravotnické záchranné služby Kraje Vysočina
- Nízký průměrný počet pacientů připadajících na jednoho lékaře

Bezpečnost

- Sídlo Krajského ředitelství Policie ČR v Kraji Vysočina
- Dobře fungující integrovaný záchranný systém (kooperace aktivit Zdravotnické záchranné služby Kraje Vysočina, Policie ČR a Hasičského záchranného sboru Kraje Vysočina)
- Kamerový dohlížecí systém provozovaný Městskou policií, sledování centra města a vytípaných problémových lokalit
- Podprůměrná míra kriminality ve srovnání s ostatními krajskými městy

Sociální oblast

- Absence hospice, domu na půli cesty a dalších sociálních služeb pro specifické skupiny uživatelů
- Absence opatření zaměřených na všechny věkové kategorie sociálně slabých
- Nekoncepční přístup při řešení potřeb seniorů
- Nízký počet terénních sociálních pracovníků v sociálně vyloučených lokalitách
- Problémy se vzděláváním mladistvých ze sociálně znevýhodněných rodin a nedostatek organizovaných příležitostí pro trávení volného času
- Nízká účast občanů na veřejných projednáních

Bezpečnost

- Chybějící koordinace programů poskytovatelů preventivního působení na školách

PŘÍLEŽITOSTI	OHROŽENÍ
<p>Sociální oblast</p> <ul style="list-style-type: none"> Rostoucí zájem dobrovolníků, podpora programů pro jejich mobilitu v rámci EU (např. Evropská dobrovolná služba) Efektivní využití volných kapacit v domech s pečovatelskou službou Projekty spolupráce veřejného a soukromého sektoru v oblasti sociálních služeb Rozšiřování sítě bezbariérových zastávek MHD a bezbariérových přístupů na území města Rozvoj péče o pečující (informace a podpora rodin pečujících o člena v domácím prostředí) Rozvoj hospicové péče Vytvoření modelu přechodu klientů z domů s pečovatelskou službou do domovů pro seniory, kontinuita sociálních služeb Vznik nových akreditovaných oborů v sociálně zdravotní oblasti na vyšších odborných školách či na Vysoké škole polytechnické v Jihlavě <p>Zdravotnictví</p> <ul style="list-style-type: none"> Další rozvoj Nemocnice Jihlava, modernizace a zvyšování kvality služeb Rozvoj Psychiatrické léčebny Jihlava a podpora následné komunitní péče pro duševně nemocné <p>Bezpečnost</p> <ul style="list-style-type: none"> Ochrana seniorů před kriminalitou, šíření informací v rámci preventivních programů Zvyšování ekonomické gramotnosti obyvatel např. cestou poradenství Rozšíření programů prevence pro děti a mládež včetně protidrogových 	<p>Sociální oblast</p> <ul style="list-style-type: none"> Zvyšování zadluženosti sociálně slabých obyvatel Rostoucí tlak na poskytovatele sociálních služeb v souvislosti s nárůstem počtu klientů <p>Zdravotnictví</p> <ul style="list-style-type: none"> Odliv kvalifikovaného zdravotnického personálu (do zahraničí, dalších zařízení) <p>Bezpečnost</p> <ul style="list-style-type: none"> Zvýšení počtu trestných činů spáchaných řidiči pod vlivem alkoholu a drog Nárůst počtu lidí bez přístřeší Ubytovací kapacity na území města vytvářející bezpečnostní rizika pro sociálně znevýhodněné obyvatele a rizikový způsob využívání příspěvku na bydlení Nárůst počtu osob v sociálně vyloučených lokalitách a jejich složitá sociální a ekonomická integrace Změna sociální struktury obyvatelstva v centru města a koncentrace negativních společenských jevů v této oblasti Nezájem obyvatel o dění ve městě, ztráta důvěry občanů k participaci

3. UDRŽITELNÝ ROZVOJ MĚSTA

SILNÉ STRÁNKY

Kvalita života

- Rozsáhlé plochy zeleně
- Převažující spokojenost obyvatel s životem ve městě (na základě předchozích šetření)
- Realizace MA21 jako metody kvality ve veřejné správě vedoucí k trvale udržitelnému rozvoji

Bydlení

- Dostatečná nabídka bytového fondu
- Připravené plochy pro další rozvoj bytové výstavby

Dopravní a technická infrastruktura

- Strategická dopravní poloha města v rámci České republiky (dálnice D1 součástí IV. transevropského multimodálního dopravního koridoru sítě TEN-T)
- Kvalitní silniční napojení na sousední regiony i ostatní části Kraje Vysočina
- Modernizovaný systém MHD (bezbariérový, obnoven vozový park – pohon na zemní plyn, elektronický systém odbavování cestujících)
- Heliport Zdravotnické záchranné služby Kraje Vysočina
- Existující podpora cyklistické dopravy ze strany města
- Čistírna odpadních vod s kapacitou takřka 100 tisíc ekvivalentních obyvatel
- Moderně vybavená úprava vody Hosov
- Výborné pokrytí území města telekomunikačními sítěmi (mobilní služby, digitální vysílání, datové služby, ROWANet)

Životní prostředí

- Pravidelné vyhodnocování a monitoring stavu ovzduší včetně sledování znečištění v průmyslové zóně
- Podprůměrné hodnoty celoroční koncentrace znečišťujících látek v ovzduší
- Existující koncepce nakládání s odpady
- Vymezení ÚSES, maloplošných zvláště chráněných území, ploch NATURA 2000, památných stromů a stromořadí

SLABÉ STRÁNKY

Kvalita života

- Nedostatek zeleně v nové bytové výstavbě

Bydlení

- Vyšší hodnota průměrného stáří bytového fondu než v jiných městech ČR a z toho vyplývající vyšší náklady
- Absence finančně dostupného bydlení pro mladé rodiny s dětmi

Dopravní a technická infrastruktura

- Nevýhodná poloha Jihlavy vůči vedení významných železničních koridorů
- Nevýhodné umístění hlavní železniční stanice vůči centru města
- Chybějící plochy pro parkování v centru města a na sídlištích
- Vysoká intenzita automobilové dopravy a dopravní kongesce
- Chybějící dokončení obchvatu města
- Špatná kvalita povrchu místních komunikací a chodníků
- Zastaralost úseků a nedostatečná kapacita kanalizační sítě ve vztahu k dalšímu rozvoji města
- Nízká kapacita a špatný technický stav vodovodní sítě ve vztahu k dalšímu rozvoji města
- Chybějící plynofikace v některých částech města
- Nedostatečná kapacita skládky komunálního odpadu v Henčově
- Zastaralá síť veřejného osvětlení
- Nízká efektivita dopravní telematiky

Životní prostředí

- Krátkodobé překračování hodnot některých znečišťujících látek v ovzduší v průběhu roku
- Lokální překračování hlukových limitů

Urbanismus

- Urbanistická hodnota historického jádra města
- Dobře založená urbanistická struktura města

Urbanismus

- Slabé využívání regulativních mechanismů v developerských projektech
- Specifický režim v městské památkové rezervaci (př. velmi omezená možnost podzemního parkování)
- Rozsáhlé nevyužívané plochy a prostory bývalých vojenských areálů
- Urbanizace v údolních nivách bez vyřešení odpovídající infrastruktury

PŘÍLEŽITOSTI

OHROŽENÍ

Kvalita života

- Podpora podnikatelských aktivit v centru města jako součást jeho oživení a zvýšení atraktivity jako místa pro setkávání obyvatel
- Posílení role Jihlavy jako plnohodnotného krajského města
- Efektivnější veřejná správa
- Využití metodiky Národní sítě zdravých měst a příkladů dobré praxe
- Rozvoj alternativních způsobů dopravy

Bydlení

- Návrat bydlení do centra města
- Rozvoj individuální bytové výstavby
- Revitalizace sídlišť a okrajových částí města

Dopravní a technická infrastruktura

- Další rozvoj multimodálních evropských dopravních koridorů
- Odlehčení dopravních toků protínajících zastavěné území města
- Výstavba parkovacích domů na území města
- Další rozvoj integrovaných systémů v dopravě (Park & Ride, atd.) včetně dalšího rozvoje veřejné dopravy
- Zvyšování motivace obyvatel pro využívání veřejné hromadné dopravy
- Zpracování plánu udržitelné městské mobility (koncepční přístup v řešení dopravy)
- Výstavba plnohodnotného dopravního terminálu – městské nádraží Jihlava a zvyšování efektivity veřejné dopravy
- Rozšíření a modernizace vodovodní a kanalizační sítě s ohledem na rozvoj města
- Rozvoj letiště Jihlava Henčov

Životní prostředí

- Rozšiřování pasportu zeleně a projekt revitalizace zeleně v Jihlavě
- Environmentální výchova, uvědomělost vůči životnímu prostředí
- Třídění a opětovné využívání složek odpadu včetně energetického
- Zavádění energeticky úsporných opatření v nové i stávající výstavbě

Kvalita života

- Růst indexu stárí, ekonomické závislosti a ekonomického zatížení v populaci města
- Stárnutí obyvatelstva v centru města a neadekvátní zázemí pro jejich kvalitní život
- Snižování příjmů města v souvislosti s ekonomickou situací v ČR a ve světě

Bydlení

- Nesoulad mezi poptávkou a nabídkou na trhu bydlení

Dopravní a technická infrastruktura

- Další zvyšování intenzity dopravních toků automobilové osobní a nákladní přepravy
- Omezení dalšího územního a socioekonomického rozvoje města vzhledem k neodpovídající technické a dopravní infrastruktuře

Životní prostředí

- Ohrožení kvality životního prostředí dalším nárůstem automobilové a nákladní dopravy
- Růst cen energií zapříčiňující zvyšování emisí v topné sezóně
- Zvýšené úniky znečišťujících látek z průmyslových závodů
- Rostoucí množství produkovaného odpadu obyvateli města a podnikatelskými subjekty (včetně nárůstu produkce odpadních vod)
- Snižování podílu třídění využitelných složek odpadu

Urbanismus

- Pokračující výstavba satelitů bez vazby na původní sídla
- Absence veřejného prostoru v nové výstavbě, chybějící infrastruktura a občanská vybavenost
- Další zábory kvalitní zemědělské půdy, narušování krajinného rázu v následku liniových a velkoplošných staveb
- Degradace bytového fondu a útlum podnikatelské činnosti v centru města
- Redukce a omezení možnosti spolufinancování investičních projektů

Urbanismus

- Využití a zachování unikátních prvků architektury ve městě, např. jihlavské podzemí, jihlavský krytý dvůr
- Humanizace lokalit nové výstavby
- Zavedení změn funkčního využití ploch v novém územním plánu města a vytýčení základních páteřních ploch – přírodní hodnota
- Regenerace veřejných prostranství
- Využití brownfields a nezastavěných proluk
- Zapojení vodních toků a nábřeží do struktury města
- Obnova architektonické hodnoty jádra města nápravou nešetrných stavebních zásahů
- Posilování vazeb v ORP Jihlava formou integrovaných plánů rozvoje ve specifických oblastech
- Zvyšování legislativních požadavků a zpřísnování norem omezujících rozvoj města
- Narůstající nedostatek finančních zdrojů na prostou obnovu, kompletaci a modernizaci veřejné infrastruktury

4. KULTURA, SPORT, VOLNOČASOVÉ AKTIVITY A CESTOVNÍ RUCH

SILNÉ STRÁNKY

Kultura a sport

- Festivalová tradice města – pořádání kulturních akcí regionálního i nadregionálního významu (Mezinárodní festival dokumentárního filmu, Festival sborového umění, Havířský průvod ad.)
- Široká síť kulturních zařízení ve městě (muzea, galerie, kina, divadla)
- Bohatá kulturní rozmanitost ve městě – spolková činnost, folklór, apod.
- Systém finanční podpory oblasti kultury a sportu z rozpočtu města
- Sportovní tradice města (HC Dukla Jihlava, FC Vysočina), amatérský a rekreační sport

Cestovní ruch

- Organizace rozvíjející aktivity v cestovním ruchu
- Městská památková rezervace a tradice těžby stříbra
- Kvalitní turistický systém značených tras pro pěší a cyklisty
- Turistická informační centra
- Kvalitní zázemí ubytovacích a stravovacích zařízení
- Významné atraktivity v regionálním měřítku – Vodní ráj, ZOO Jihlava

Volný čas

- Existence nestátních neziskových a příspěvkových organizací zaměřených na volnočasové aktivity
- Celoroční nabídka volnočasových aktivit

SLABÉ STRÁNKY

Kultura a sport

- Nedostatečná provázanost a koordinace kulturních akcí ve městě
- Omezené kapacity prostor pro pořádání velkých kulturních, sportovních a dalších akcí včetně doprovodných služeb
- Omezené kapacity a přístupnost sportovišť pro veřejnost

Cestovní ruch

- Nedostatek parkovacích ploch a nedokonalý navigační systém pro návštěvníky města či účastníky kulturních a sportovních akcí
- Nedostatečné využívání potenciálu města v oblasti cestovního ruchu a nástrojů marketingu
- Narušení integrity historického jádra města nešetrnými stavebními zásahy

Volný čas

- Nedostatečné využití letiště Jihlava Henčov pro sportovní účely
- Chybějící informační systém o aktuální nabídce možností k trávení volného času

PŘÍLEŽITOSTI	OHROŽENÍ
<p>Kultura a sport</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Podpora kulturního a sportovního života ve městě ze strany podnikatelů ▪ Výstavba multifunkční haly pro sport, volnočasové aktivity, pořádání kulturních akcí a kongresů ▪ Efektivnější využití stávajících prostor pro kulturu a sport ▪ Vytvoření informační a propagační strategie v oblasti kultury a sportu ▪ Rozšiřování nabídky reklamních ploch dostupných pro pořadatele všech typů kulturních a sportovních akcí <p>Cestovní ruch</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Rozvoj specifických forem cestovního ruchu – kongresový cestovní ruch, návštěva církevních památek ▪ Podpora dalšího rozvoje sítě cyklotras, cyklostezek a naučných stezek ▪ Navázání spolupráce subjektů v oblasti cestovního ruchu (ucelené produkty služeb cestovního ruchu) včetně mezioblastní spolupráce ▪ Další rozvoj marketingových aktivit v cestovním ruchu (Gustav Mahler, propagace aktivit na veletrzích v zahraničí) ▪ Nárůst počtu návštěvníků v souvislosti s rozšiřováním expozic ZOO Jihlava a dalších zařízení volnočasových aktivit ▪ Posílení vazeb mezi partnerskými městy a Jihlavou ▪ Rozvoj projektů pro cestovní ruch, využití externích finančních zdrojů ▪ Zlepšování služeb v cestovním ruchu podle průběžného monitoringu spokojenosti obyvatel a návštěvníků města <p>Volný čas</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Rozvoj volnočasové infrastruktury ve vztahu k rostoucí oblibě sportovních odvětví a k trendům zdravého životního stylu (cyklistika, in-line atp.) ▪ Rozvoj letiště Jihlava Henčov pro další využití ▪ Opětovné využití areálů pro přírodní koupání ▪ Zavádění jednotného systému čipových karet pro vstup do zařízení na území města ▪ Pravidelná činnost dětí a mládeže v oblasti volnočasových aktivit ▪ Provázání strategií v oblasti volného času s prarodinnou politikou Kraje Vysočina 	<p>Kultura a sport</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Odchod pořadatelů a sponzorů kulturních a sportovních akcí ve městě ▪ Nezáměr podnikatelských subjektů a obyvatel o zapojování se do kulturního a sportovního dění ve městě ▪ Změna grantové a dotační politiky institucí podporujících oblast kultury a sportu ▪ Rostoucí finanční náročnost podpory provozu sportovních a kulturních zařízení ve městě <p>Cestovní ruch</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Zkracování doby pobytu návštěvníků ▪ Zhoršení ekonomické situace a její dopady na cestovní ruch <p>Volný čas</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Ztráta zájmu o organizované volnočasové aktivity